

Андрушак Л.А.

ІНДИВІДУАЛЬНА АНАТОМІЧНА МІНЛИВІСТЬ ЧЕШЕЧКО-МИСКОВОЇ СИСТЕМИ НИРКИ ТА ВЕРХНІХ СЕЧОВИХ ШЛЯХІВ У ПЛОДОВОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ

*Кафедра гістології, цитології та ембріології
Буковинський державний медичний університет*

Дослідження особливостей індивідуальної анатомічної мінливості нирок та верхніх сечових шляхів у плодовому періоді внутрішньоутробного розвитку (ВУР) людини дозволить з'ясувати етіологію та сформувати чітку уяву про причини та час виникнення варіантів будови та можливої появи вроджених вад сечовидільної системи.

Метою дослідження було з'ясувати особливості індивідуальної анатомічної мінливості чашочко-мискової системи нирки в плодовому періоді онтогенезу людини. Досліджено 102 препарати плодів людини 160,0-480,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД) (4-10-й місяці ВУР). Застосовано комплекс методів морфологічного дослідження, який включав антропометрію – для уточнення віку плода; морфометрію – для отримання цифрових параметрів нирки та її структур; ін'єкцію судин рентгенконтрастними сумішами – для візуалізації кровоносних судин на макро- та мікропрепаратах; рентгенологічні методики – для з'ясування скелетотопії нирки та її структур; препарування; статистичний аналіз – для узагальнення отриманої цифрової інформації під час досліджень та формулювання висновків.

Просторова форма ЧМСН досить мінлива, спостерігаються ампулярний і розгалужений типи її будови. Разом з тим, у двох плодів (290,0 й 320,0 мм ТПД) ниркові миски представлені досить розширеною ємністю лійкоподібної форми, від яких безпосередньо відходили від 6 до 8 малих ниркових чашечок. Серед форм ЧМСН спостерігаються ампулярний і розгалужений типи. У двох плодів ниркові миски представлені досить розширеною ємністю лійкоподібної форми. Так, у плода чоловічої статі 320,0 мм ТПД права миска розширена, ПУС розміщений вентрально по відношенню до неї. Спостерігається нефроптоз, нижній кінець нирки на відстані 0,7 мм від глибокого пахвинного кільця. Ниркові судини розміщені у верхньому відділі ниркових воріт, сечоводи без перегинів. На препараті плода жіночої статі 320,0 мм ТПД подібна топографія простежується зліва, до того ж виявлена судинна аномалія – ліва додаткова ниркова артерія, яка відходить від правої спільної клубової артерії та прямує до нижнього кінця нирки попереду нижньої порожнистої вени і позаду сечовода. Серед варіантів будови та вроджених вад верхніх сечових шляхів на нашому матеріалі (препарати плодів людини) виявлені подвоєння ниркових мисок та сечоводів (4); вигини пієлоуретерального сегмента та мегауретер (2); полімегаколікс та мегаколікс (2); аберантні ниркові судини (8). На нашу думку, головна роль у виникненні вродженого гідронефрону належить вадам розвитку верхніх сечових шляхів та вазоуретеральним конфліктам, при яких тісні синтопічні зв'язки ниркової миски та проксимальної частини сечовода з аномальними судинами може спричинити уродинамічні розлади.

Отже, на нашому матеріалі у 15,7% плодів виявлені варіанти будови та топографії, а також вади розвитку верхніх сечових шляхів. У плодів жіночої статі виявлені варіанти та аномалії будови і топографії переважали такі у чоловічої статі у співвідношення 5:3. Варіанти будови ниркових судин та їх синтопії з нирковою мискою та сечоводом в усіх спостереженнях були потенційною небезпекою вазоренальних конфліктів, які в подальшому призвели б до гідронефротичної трансформації нирки.